

28-dars. Ustun ko'rinishida qo'shish va ayirish

1. Aziza 35 soniga 41 sonini qo'shmoqda. U sonlarni qanday joylashtirganiga e'tibor bering. Uning qo'shish usulini tushuntiring. Xuddi shu usulda 12 soniga 27 sonini qo'sha olasizmi? 27 sonidan 12 sonini ayira olasizmi?

Ikki xonali sonlarni ustun ko'rinishida qo'shish algoritmi:

- 1-qadam. Sonlar ustun ko'rinishida yoziladi: **birliklar birliklar ostiga, o'nliklar o'nliklar ostiga.**
- 2-qadam. **Birliklar** qo'shiladi, natija **birliklar ostiga** yoziladi.
- 3-qadam. **O'nliklar** qo'shiladi, natija **o'nliklar ostiga** yoziladi.

Sonlarni ayirish ham xuddi shunday algoritm bo'yicha bajariladi.

$$\begin{array}{r} 36 \\ +42 \\ \hline 78 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 89 \\ -24 \\ \hline 65 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 61 \\ +62 \\ \hline 123 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 98 \\ -97 \\ \hline 1 \end{array}$$

2. Ustun ko'rinishida hisoblang.

$$\begin{array}{r} 12 \\ +46 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 45 \\ +14 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 25 \\ +4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 35 \\ -14 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 49 \\ -23 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 97 \\ -6 \\ \hline \end{array}$$

3. Poliklinikada shifokor qabuliga tushlikkacha 31 nafar, tushlikdan keyin esa undan 12 nafar ko'p bemor yozildi. Shu kuni shifokor qabuliga jami necha nafar bemor yozilgan?

4. O'zingiz yecha oladigan ustunni tanlang. Ifodalarning qiymatini amallarning to'g'ri tartibiga rioya qilgan holda hisoblang.

$$67 + (84 - 54)$$

$$36 - (28 - 15)$$

$$(96 - 74) + (47 - 35)$$

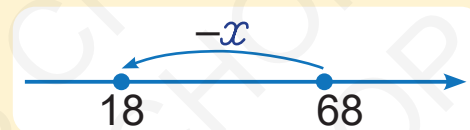
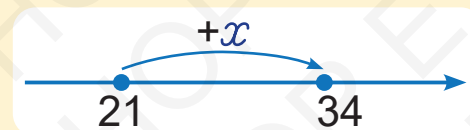
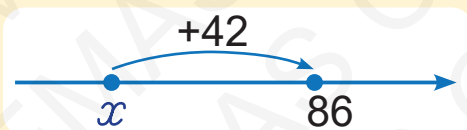
$$(56 + 32) - (17 + 51)$$

5. Tibbiy ko'rikka 2-"A" sinfidan 13 nafar o'g'il bola va 15 nafar qiz bola, 2-"B" sinfidan esa 20 nafar o'g'il bola va 12 nafar qiz bola keldi. Tibbiy ko'rikka jami necha nafar bola kelgan?

6. Sxema bo'yicha tenglamalar tuzing va ularni yeching.

7. 12 soniga ikki xonali son qo'shildi. Natijada birliklar xonasida 0 raqami bo'lgan, 40 dan kichik son hosil bo'ldi. Qanday son qo'shilgan?

8. Ustun ko'rinishida hisoblang.

$$45 + 12$$

$$98 - 13$$

$$20 + 18$$

$$75 - 61$$

$$21 + 46$$

$$53 - 40$$

9. Maktab hamshirasi sinfxonalarning tozaligini tekshirdi. U tushlikkacha 26 ta, tushlikdan keyin esa undan 4 ta kam sinfxonani tekshirdi. Hamshira jami nechta sinfxonani tekshirgan?

